

Pia Olsen Dyhr undsiger regeringens klimakurs: 60 procent af klimamålet skal aftales i år

Pia Olsen Dyhrs tålmodighed på klimaområdet er ved at være opbrugt. SF-formanden vil ikke tillade socialdemokratisk klimapolitik og stiller nu krav om, at regeringen allerede i år skal indgå aftaler for hele 60 ud af 70 procents CO₂-reduktion. Hun afviser dog at ville vælte regeringen

Pia Olsen Dyhr, SF's formand, vil ikke vælte regeringen - for de grønne omvæltninger, der er brug for, skal beskyttes med det nuværende flertal, siger hun. Men man kan godt presse en regering uden at vælte den, mener hun.
Sigrid Nygaard

»Der kommer en god løsning i morgen,« sagde tidligere statsminister Helle Thorning-Schmidt om den omstridte betalingsring rundt om

København. Det viste sig, at den gode løsning bestod i at droppe projektet.

Det forlød ellers tilbage i 2012, at SF havde været klar til at sætte regeringssamarbejdet på spil for betalingsringen. Men det gjorde man ikke. I stedet markerede sagen blot det første af mange politiske nederlag, der i sidste ende fik den konsekvens, at partiet i 2014 trak sig fra SRSF-regeringen.

Man kan på en måde hævde, at vi nu står et lignende sted. Med en lettere omskrivning af Thorning-Schmidts ord kan S-regeringens seneste meldinger på klimaområdet koges ned til: »Der kommer en god løsning om nogle år.«

Socialdemokratiet vil udskyde markante klimapolitiske beslutninger, satse på teknologisk udvikling og så kort før 2030 skrue voldsomt op for tempoet. Spørgsmålet er, hvor det efterlader det loyale støtteparti SF, som på ryggen af

sidste års klimavalg selv gik syv mandater frem – blandt andet på løfter om radikal grøn omstilling. Er partiet på nippet til at svigte sig selv og sine vælgere?

Partiformand Pia Olsen Dyhr er ikke selv i tvivl om, hvad der er på spil: Med regeringens nuværende kurs når Danmark »helt tydeligt ikke klimalovens mål« om at reducere CO₂-udslippet med 70 procent i 2030.

»Det grønne håb bliver svigtet med de meldinger, der er kommet fra regeringen,« siger hun.

»Det har været en stor mavepuster til hele den unge generation, der stod på barrikaden hele valgkampen. Og det er at stikke folk blå i øjnene at få os alle til at tro, at vi godt kan vente, fordi der kommer et teknologisk fix om lidt.«

Det er ikke blevet bedre af, at regeringen tirsdag fremlagde sit årlige klimaprogram, der giver en status over indsatsen og tegner vejen frem mod 2030-målet.

»Jeg er desværre bare blevet bekræftet i, at regeringen har berøringsangst overfor klimahandling,« siger Pia Olsen Dyhr.

Et absolut minimum

Derfor stiller hun nu et opsigtsvækkende krav til efterårets klimaforhandlinger i de afgørende sektorer transport, landbrug, bygninger samt skatter og afgifter: Inden årets udgang *skal* der være indgået politiske aftaler, der viser 60 procents CO₂-reduktion i 2030.

Tallet baserer Pia Olsen Dyhr på en analyse fra regeringens uafhængige ekspertorgan, Klimarådet, som viser, at man med kendte virkemidler i dag kan nå 60 procent af vejen til 2030-målet. De resterende ti procent kræver forskning og udvikling. Derfor er 60 procents CO₂-reduktion »et absolut minimum«, siger hun.

»Vi skal i år finde de 60 procent inden for landbrug, energi, bygninger og transporten. Og så skal vi tage næste skridt op til de 65 procent inden 2025. Det sidste skridt kan så godt først aftales efter 2025, for jeg anerkender, at vi ikke har alle løsninger i dag,« siger Pia Olsen Dyhr.

Dermed undsiger SF-formanden i direkte vendinger regeringens nuværende klimakurs, der handler om at følge en såkaldt »hockeystav«, hvor de største reduktioner først sker i de sidste år før 2030. En strategi, som finansminister Nicolai Wammen i Berlingske for nylig kaldte »klog, langsigtet tænkning«.

»Vi vil lægge op til den fornuftige vej, hvor teknologi og udvikling bringer os i mål, i stedet for at vi her og nu træffer unødigt dyre beslutninger,« sagde finansministeren.

Lang vej igen

Der er langt op til Pia Olsen Dyhrs ambitioner. For at nå målet i klimaloven skal Danmark reducere sit udslip med 20 millioner ton CO₂ i 2030. Indtil videre har et flertal på tværs af Christiansborg lavet aftaler for cirka fire millioner ton CO₂-reduktion, hvoraf en del hviler på endnu ikke færdigudviklede teknologier.

– Pia Olsen Dyhr, hvordan skal I nogensinde nå helt op på 60 procent i år? I er milevidt fra at komme derop?

»Det må man sige. Vi mangler et kvantespring, men vi gør os selv en bjørnetjeneste, hvis vi ikke gør det. Hvis man læner sig tilbage og siger, 'der kommer en god løsning i morgen', så når vi det ikke, og så svigter vi.«

– Men regeringen siger direkte, at den ikke vil prioritere ressourcer på klimatiltag i tråd med Klimarådets anbefalinger. Så hvordan kan det nogensinde hænge sammen?

»Vi er nødt til at finde penge i finansloven, vi har krigskassen, og så kommer der nogle penge fra EU, der kan være en del af det. Jeg er enig med regeringen i, at vores naturlige råderum skal bruges på velfærd. Men vi har mulighed for at sætte gang i en masse grønt lige nu, fordi verdensøkonomien er, som den er.«

Konkret vil SF afsætte 4,6 milliarder til klima fra den såkaldte krigskasse, som blev fremlagt på regeringens finanslovsudspil og er på i alt 9,2 milliarder kroner. Blandt andet vil partiet bruge 1,5 milliarder på energirenovering af offentlige bygninger, 440 millioner på naturparker og urørt skov samt 500 millioner på skolerenovering.

»Vi er nødt til at tænke det her som investeringer. Det kan godt være, at det er dyrt nu og her, men investeringerne gør, at det bliver billigere på sigt. Jo, hvis det er åndssvage løsninger, så bliver det sikkert dyrt. Men selvfølgelig kan vi finde begavede løsninger,« siger hun.

– Det er muligt. Men de S-ministre, der sidder for bordenden, siger altså, at omstillingen handler om teknologisk udvikling. De afviser jo meget klart det, som du ønsker?

»Ja, men så har vi et forståelsespapir, hvor der meget tydeligt står, at vi skal levere 70 procent i 2030. Min melding er, at vi skal se mulighederne i stedet for hele tiden at se problemerne. Jeg har ikke behov for at stille falske modsætninger op, jeg er mere optaget af, at vi kommer i gang. Det må vi så bruge kræfter på, at regeringen forstår.«

Vil ikke vælte regeringen

Det kan i yderste konsekvens blive et dramatisk halvår i dansk klimapolitik. På baggrund af klimaaftalerne samt det klimaprogram, som regeringen præsenterede tirsdag, skal Klimarådet ifølge klimaloven til vinter vurdere, hvorvidt det er »anskueliggjort«, at klimamålet kan nås.

Kan det ikke anskueliggøres, træder en 'handlepligt' i kraft, hvor et folketingsflertal kan tvinge regeringen til at præsentere nye initiativer. Hvad gør SF i den situation?

»Så vil vi pålægge regeringen at handle yderligere. Men nu tager vi et skridt ad gangen, og det er CO2-reduktionerne, der tæller for mig,« siger Pia Olsen Dyhr.

– SF er jo selv med i de aftaler, som du siger ikke er nok. Hvor langt rækker din tålmodighed?

»Jeg har ingen tålmodighed. Men hvis du spørger mig om, hvorvidt jeg vælter regeringen i morgen, så gør jeg ikke det. Hvis vi skal lave grøn omstilling i Danmark, så er det nødt til at være med det her flertal. Men det kræver så, at regeringen rykker sig.«

– For lige nu støtter I vel en regering, som ifølge mange er ved at udskyde de svære beslutninger. Stik imod, hvad du siger SF står for?

»Ja, og derfor er det vigtigt, at SF presser regeringen. I sommer fordoblede vi det, regeringen lagde op til på energiområdet. Det samme kommer vi til at gøre her i efteråret. Det er ikke nogen hemmelighed, at Socialdemokratiet ikke er klimaparti nummer ét. Men de er afhængige af os andre, og det ved socialdemokraterne godt. Så der er rum til at presse regeringen på det her.«

– Svinger SF sine vælgere, hvis regeringen får lov at fortsætte sin nuværende klimakurs?

»Ja, hvis regeringen fik lov til det. Men det vil vi kæmpe for, at den ikke gør. De her forhandlinger skal levere. Vi skal ikke vente til 2027.«

– Du lyder ikke så bekymret på 70-procentsmålets vegne?

»Ved du hvad, det er bare min livsindstilling. Det bliver hårdt arbejde at flytte den her dagsorden. Men regeringen svigter andre end SF, hvis den ikke leverer. Den svigter en hel generation af unge, der skal overtage Danmark. Og det kan den ikke være bekendt.«